

Τὸ 1856 ἔτος ἡ κυβέρνησις τοῦ Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ ἀνέγραψε τὸν Μαριάνην πολίτην Σάρδον, καὶ μετὰ μικρὸν ἡ πόλις τῆς Γενούης ἐξελέξατο αὐτὸν ἀντιπρόσωπον εἰς τὴν Βουλὴν.

Εἰς τὴν Βουλὴν ὑπεστήριξε τὴν πολιτικὴν πορείαν τοῦ ἐνδοξοῦ ὑπουργοῦ Καβούρ, καὶ διὰ λόγων εὐγλώττων ἀνεδείχθη ἀληθὲς ῥήτωρ· ὁ λόγος μάλιστα τὸν ὁποῖον ἀπήγγειλεν ὅτε τὸ Πεδεμόντιον κατηγορεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὅτι συνεμάχησε μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας κατὰ τῆς Ῥωσσίας, χωρὶς οὔτε τὴν καταρρέουσαν Τουρκίαν οὔτε τὰ ἴδια συμφέροντα νὰ ὠφελήσῃ, ἐθεωρήθη ὡς ἀριστοῦργημα, καὶ τυπωθεὶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως διεδόθη ὡς ἄλλη δικαιολογία τῆς πορείας αὐτῆς.

Ἡ φωνὴ τοῦ Μαριάνη ἀντήχει ἀδιακόπως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων συμπάσης τῆς Ἰταλίας· ὅτε δὲ τὸ 1857 ἔτος ἀπερασίζετο ἐν τοῖς λομβαρδικοῖς πεδίοις ἡ τύχη τῆς Ἰταλίας, ἐξέδοτο εἰς φῶς σύγγραμμα ἄξιον πολλοῦ λόγου περὶ νέου εὐρωπαϊκοῦ δικαίου ἐπιγραφόμενον.

Εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦτο, θεωρῶν ὡς ἀορίστους ἢ ἐπὶ σαθρῶν βάσεων τεθεμελιωμένους τὰς πρὸς ἀλλήλα σχέσεις τῶν ἐθνῶν, χαράσσει νέας ὑποτυπώσεις καὶ νέα ζητήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξιολογότης ὁμολογεῖται ὑπὸ πάντων τῶν ἀναγνωσάντων αὐτό.

Βουλευτὴς ὢν ὁ Μαριάνης ἐδίδασκε καὶ ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ Ταυρινίῳ Πανεπιστημίῳ τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἱστορίας, καὶ ἐδίδασκεν αὐτὴν μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας· ἡ δὲ Κυβέρνησις, ἰδοῦσα πόσον ἤθελε διαρρυθμίσει τὰ τῆς δημοσίας παιδείας ἀνὴρ τοσαύτας καὶ τοιαύτας ἔχων γνώσεις, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐπὶ τῆς παιδείας ὑπουργεῖον.

Κατὰ τὸ βιογραφικὸν σχεδιάσμα τὸ ὁποῖον ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν, φαίνεται ὅτι ὁ Μαριάνης πολλάς καὶ ἀξιολόγους ἐπέφερε βελτιώσεις εἰς τὰ τῆς παιδείας, στρεφόμενος πάντοτε περὶ τὸν κύριον αὐτοῦ σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἤδη, τὴν ἀγωγὴν λεγόμεν τοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας ὁ Κ. Μαριάνης ἐκλήθη ἄξιός νὰ σταλῇ πρῶτος πρέσβυς τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ ἐκλογὴ, ὡς εἵπομεν, ὑπῆρξεν ἀρίστη· διότι ὡς ἔχων πείραν καὶ τῶν δεινῶν τῆς δουλείας καὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκείνης, καὶ τῶν παρεκτροπῶν ταύτης, ὁσάκις μάλιστα τὰ ἔθνη εἶναι ὅλως νέα, ὡς τὸ ἐλληνικόν, εἰς τὸν πολιτικὸν βίον, θέλει βεβαίως ἐκτιμῆσαι ὀρθότερον παντὸς ἄλλου τὰ καθ' ἡμᾶς, θέλει φωτίσει διὰ δικαίων καὶ ἀπροσωπολήπτων εἰδήσεων τὴν περὶ ἡμῶν γνώμην τῆς ἀδελφῆς Ἰταλίας, καὶ ἀντὶ τῆς ἐνθέρμου συμπαιθείας ἣτις ἀνέφλεγε καὶ ἀναφλέγει τὰς καρδίας ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ ἰταλικοῦ ἀγῶνος, θέλει προκαλέσει τὴν συνδρομὴν αὐτῆς ὑπὲρ ἔθνους, ὀργῶντος, ὡς ἡ Ἰταλία, πρὸς τὴν συνένωσιν ὅλων τῶν μελῶν αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἀσεβῆς πολιτικὴ ἀπέσπασεν ἀπ' ἀλλήλων καὶ διεσπάραξε.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

—οοο—

Εἶμαι μόνη, εἶμαι δὲ καὶ περίλυπος . . . Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μὲ φαίνεται παράξενον, διότι, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἡ λύπη καὶ ἡ μοναξία εἶναι αἱ συνήθειαι μου σύντροφοι. Φαίνεται ὅμως ὅτι δὲν τὰς συνειθίζει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅτι ἡ ἐπιθυμία τῆς εὐτυχίας, ἣτις γεννᾶται μὲ τὴν ζωὴν, αὐξάνει μὲ τὸν καιρὸν, καὶ γίνεται ἰσως ζωηρότερα καὶ πικρότερα. Πρὸς τούτοις ἔρχονται καὶ ὧραι καθ' ἃς διπλασιάζεται τὸ αἶσθημα τῆς μοναξίας.

Εἴμεθα ἐν ὧρᾳ χειμῶνος περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους· σήμερον εἶναι ἡ ἑορτὴ μου, τῆς ἁγίας Ἀναστασίας· ὑπὲρ ποτε αἰσθάνομαι τὴν μελαγχολίαν καταθλίβουσάν τὴν καρδίαν μου, ἐνῶ εὐρίσκομαι μόνη πλησίον τῆς ἐστίας καὶ βλέπω μόλις φωτιζομένην ἀπὸ τὴν λυχνίαν τὴν μεγάλην ταύτην αἴθουσάν, ἣτις φαίνεται προσδιωρισμένη εἰς οἰκογενειακὰς συναναστροφάς, καὶ ὅπου δέχομαι μόνον ἐπισκέψεις. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔχω εἰς τίνα νὰ εἶπω τοὺς λογισμοὺς μου, μ' ἔρχεται ὀρεξίς νὰ τοὺς ἐμπιστευθῶ εἰς τὸ χαρτίον καὶ νὰ ἀναδράμω εἰς τὸν παρελθόντα βίον μου. Αἱ μάμμαι διηγούνται εὐχαρίστως εἰς τοὺς ἐγγόνους των τὸ παρελθόν, καὶ ἀγαπῶσι νὰ λέγωσιν· « Ἡ μήτηρ μου ἔλεγε τοῦτο . . . τὸν καιρὸν ἐκεῖνον . . . ἤμην τόσων ἐτῶν . . . »

Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ δὲν ἔχω ἐγγόνους διὰ νὰ μὲ ἀκούσωσι, θὰ διασκεδάσω τὸν ἑαυτόν μου ἀναπολοῦσα παλαιὰς ἀναμνήσεις. Ἀλλὰ τί λέγω θὰ διασκεδάσω! Ἀ! ἀναπολοῦσα τὰ παρελθόντα, μόνον λυπηρὰς εἰκόνας βλέπω ἐνώπιόν μου, καὶ γίνομαι περίλυπος· ἔχω καὶ τύψιν συνειδήσεως διότι δὲν ἔκαμα εὐτυχεῖς τοὺς ἄλλους. Ἀνέγνωσα εἰς τι βιβλίον ταῦτα· « Ὀλίγα εἶναι τὰ δυστυχήματα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν χρεωστούμεν νὰ ζητήσωμεν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν. » Εἶναι ἀληθέστατον καὶ τὸ αἰσθάνομαι, ἀλλὰ πολὺ ἄργά.

Βρέφος ἔτι οὔσα ἐστερτήθην τὸν πατέρα μου, ἀλλ' ἡ ἐνθούμησίς μου μὲ εἶναι πάντοτε παρούσα. Βλέπω τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα, τὸ ὠραῖον καὶ ἡγεμονικὸν πρόσωπον, τὴν λευκὴν ὄψιν ἣτις ἐχρωματίζετο καὶ κατὰ τὴν παραμικροτέραν συγκίνησιν, καὶ τοὺς γαλανοὺς ὀφθαλμούς του, οἵτινες ὑγραίνοντο μὲν εὐκόλως, ἀλλὰ καὶ εὐκόλως ἐξέφραζον ἀνυπομονησίαν καὶ καταφρονησιν. Ὁ καθρέπτης μου μὲ δεικνύει τὴν εἰκόνα του, διότι ἐκληρονόμησα καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χαρακτήρα του, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνο ἡρμήνευε τόσον καλῶς.

Ἦμην μικρὰ ἀκόμη καὶ ἡ μήτηρ μου ἀδιακόπως ἐπροσπάθει νὰ μὲ καθησυχάσῃ, διότι καὶ κατὰ τὴν ἐλαχίστην ἀντιλογίαν καθανύμην, ὅπως καὶ σήμερον, ἐσωτερικὸν βρασμόν· ἡ καρδία μου ἐπαλλε ταχέως· ὀλόγης ἀνέβαινον εἰς τὸ πρόσωπόν μου, καὶ τότε ἀπὸ τὴν μεγάλην συγκίνησιν τῆς ψυχῆς μου ἐπρόβρα λεῖξαι πικράς καὶ θυμωδείς.

Ἡ μελέτη, τὰ παιγνίδια, ὅλα μὲ παρώργιζαν καὶ

ἂν καὶ εἶχον μεγίστην ἀνάγκην ἀγάπης μόνον ἢ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ μου μὲ ἡγάπων. Οἱ ὑπηρεταὶ μὲ ἀπεστρέφοντο, αἱ σύντροφοί μου μὲ ἐφρευγον, καὶ ἡ διδασκάλισσα, ἥτις μὲ μεγάλους κόπους κατώρθωσε νὰ μὲ διδάξῃ, δὲν κατώρθωσε νὰ χαλινωγῇ τὴν θέλησίν μου. Ἐνίοτε ὠμολόγουν τὰ σφάλματά μου ὅτε ἡ μήτηρ μου μ' ἐτυμβούλευε μὲ γλυκύτητα καὶ σοβαρότητα, ἢ ὅτε περιορίζετο μόνον νὰ μὲ βλέπῃ περιλυπός. Ἐκλαίει τότε εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἀλλ' ἐπιπτα καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ σφάλμα, διότι ἤμην ὅλως ἄμοιρος τῆς δυνάμεως ἐκείνης ἥτις δαμάζει τὰ πάθη. Ὡς ὅλοι οἱ θυμώδεις ἦλιν ἀδύνατος.

Οὕτω παρήλθεν ἡ παιδικὴ καὶ ἡ νεανικὴ μου ἡλικία· οἱ ἄνθρωποι ἡγνούν τὰ οἰκιακὰ ἡμῶν, καὶ μὲ ἐπεζητούν διότι ἤμην πλουσία, νέα, καὶ, σήμερον ὅτε πᾶσα χάρις ἐξηλείβη, δύναμαι νὰ προσθέσω καὶ ὠραία. Μὲ ἐζήτησαν εἰς γάμον· ἡ μήτηρ καὶ ὁ κηδεμών μου μὲ παρουσέσχον νέον τινα ὅστις ἐφαίνετο παρέχων μεγάλας ἐγγυήσεις εἰρήνης καὶ εὐτυχίας· τὸν ἐδέχθη λοιπὸν. Ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου ἡ μήτηρ μου μ' ἔλαβε κατὰ μέρος, καὶ ἀφ' οὗ μ' ἔδωκε καλὰς καὶ σπουδαίας συμβουλὰς, μὲ εἶπε·

— Κόρη μου, ὁ μέλλων σύζυγός σου ἔχει πρὸ πάντων γλυκὴ καὶ ἡπιὸν χαρακτῆρα. Ἀλλ' ἔσως ἔχων λαμπρότερον καὶ ζωηρότερον, δὲν θὰ σὲ ἡρμύζε, καὶ ἡ ζωὴ σας θὰ καθίστατο ἀδ' ἀκαπτος πόλεμος.... Μὴ καταχρᾶσαι λοιπὸν τὴν ἀγαθότητα τοῦ Ἐδουάρδου, μὴ τὸν βασανίσῃς, μὴ τὸν πληγώσῃς μὲ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ χαρακτῆρός σου. . . . Εἶσαι ὑπερήφανος, καλὴ μου Ἀναστασία, καὶ ὅταν νομίζῃς ὅτι ἔχεις δίκαιον δὲν βλέπεις τίποτε ἄλλο. Καὶ ὅπως εἶται ἀξία ν' ἀγαπήσῃς. . .

— Τὸ ἡξεύρεις καλὰ, μαμμὰ, εἶπα.

— Ναί, φιλότατη μου, καὶ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ ἀγαπήσῃς ἐξ ὅλης καρδίας τὸν ἄνδρα σου, ἀς χάσω καὶ ἐγὼ μέρος τῆς ἀγάπης σου· διότι ἐλπίζω ὅτι διὰ νὰ μὴ τὸν λυπῇς θὰ διορθωθῇς, θὰ ἀπορρασίσης...

— Εἶμαι λοιπὸν πολλὰ κακὴ; ὑπέλαβον μὲ ἀνησυχίαν.

Ἡ δὲ μήτηρ μου ἀναστενάχασα ἀπεκρίθη·

— Χωρὶς κακίαν ἢμπορεῖ τις νὰ πράξῃ κακίαν, διὰ τὴν ὁποῖαν θὰ μετανοῇ μετὰ ταῦτα πολὺν καιρὸν καὶ πικρῶς. Πρόσεχε, κόρη μου!

Ἡ ὁμιλία αὕτη εἶναι χαρακτηρισμένη εἰς τὴν μνήμην μου· ἀλλὰ τότε μ' ἔκαμε πρόσκαιρον ἐντύπωσιν. Ἐνυμφεύθη.

Ὁ πρῶτος καιρὸς τοῦ γάμου εἶναι πάντοτε γλυκός. Ὁ εἰς παρατηρεῖ καὶ περιποιεῖται τὸν ἄλλον διὰ νὰ σπουδάσῃ τὸν χαρακτῆρά του. Τὰ περιστατικὰ ἐνὸς ταξιδίου, τὰ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν, αἱ ἀρχαὶ τοῦ οἰκιακοῦ βίου τὸ νεοφανὲς τῆς θέσεως, ἡ ἀνθρότης τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐλπίδων, ἡ ἡδονὴ τῆς ἐλευθερίας, συντρέχουσιν εἰς τὸ νὰ καθωραϊσῶσι τοὺς πρῶτους τούτους μῆνας καθ' οὓς γίνεται, ἂν καὶ ἀτελῶς, ἡ δοκιμὴ τῆς κοινῆς συμβιώσεως. Ἡ γλυκύτης τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἐδουάρδου, καὶ ἡ ἐπαγωγὸς ἐγγένεια τῶν τρόπων του κατέστησαν τὰς ἀρχὰς τοῦ βίου ἡμῶν εἰρηνικὰς καὶ εὐτυχεῖς. Νομφνευθέντες

μετὰ τὸ Πάτχα μετέβημεν εἰς τὴν ἐξοχὴν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Ἐδουάρδος ἡγάπα καθ' ὑπερβολὴν τὰς ἀγροτικὰς διασκεδάσεις, ἐγὼ δὲ ὄχι, ἰδοὺ ἡ αἰτία τῆς πρώτης διαφωνίας. Ἡμέραν τινα ὁ σύζυγός μου ὑπῆγεν εἰς τὸ κυνήγιον· ἡ ὥρα τοῦ γεύματος πρὸ πολλοῦ εἶχε σημάνει, ἡ ἐσπέρα ἐπροχώρει καὶ αὐτὸς δὲν ἐπανήρχετο. Ἡσθάνομην ἐσώπερικόν θυμὸν, ἡσθάνομην ὅτι ἡ ἀφηρησιὰ του μὲ ἐψύχρηνε, καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὸν κατστήσω προσεκτικόν. Ἐπανῆλθε τέλος πάντων καὶ σταθεὶς εἰς τὸ κατώφλιον μὲ πρόσωπον χάριεν μὲ εἶπεν εὐθύμως·

— Σὲ ζητῶ συγγνώμην, φιλότατη μου.

Ἐγὼ δὲ ὑπολαβούσα·

— Ὀλίγον, εἶπον, σὲ μέλει, ἂν ἀνησυχῶ ἐγὼ· σὲ ἐπερίμενα· ἡ οἰκία ὅλη εἶναι ἄνω κάτω· καὶ σὲ ὁμολογῶ ὅτι αὕτη ἡ ἀφηρησιὰ εἶναι ἀκατανόητος. Μὲ ἀφ' ὧν μόνον εἰς τὴν ἐξοχὴν τὴν νύκτα, καὶ διατί, διὰ τὴν ἀνόητον εὐχαρίστησιν νὰ κυνηγήσῃς ἕνα λαγόν, εὐχαρίστησιν ἀκνηράν. . .

— Ἀστειεύεσαι, ἀπεκρίθη ὁ Ἐδουάρδος μὲ ἥθος ἀμφιβολίας, ὡς ἂν ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἤκουσε καλὰ.

— Δὲν ἀστειεύομαι διόλου· ἡ διαγωγὴ σου εἶναι τρομερὰ δι' ἄνδρα ὑπανδρευμένον, καὶ μὲ ἀμυνεῖς γελοῖαν· δὲν φαίνομαι εἰς τὴν θαλαμηπόλον μου ὡς ἄλλη Ἀριάδνη;

— Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτου, φιλότατη μου. . .

— Μάλιστα, κύριε, καὶ σὲ εἰδοποιῶ ὅτι ἔχω τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἀγαπῶ τὴν τάξιν· καὶ ὅταν θὰ ἔχῃς διαθέσιν νὰ γεύεσαι εἰς τὸ καπηλεῖον πρέπει νὰ μὲ εἰδοποιῇς.

— Εἶσαι θυυμασιὰ! ἐπανέλαβεν ὁ σύζυγός μου, μὲ φωνὴν γλυκείας ἀστεϊότητος· δὲν εἶσαι Ἀριάδνη, ὄχι, ὄχι, ἀλλὰ μάγισσα, ἀληθὴς Κίρκη, ὅλα τὰ μαντεύεις. Γινώσκει ἐγεύθην εἰς τὸ καπηλεῖον μὲ τὸν Ἀνδρέαν Λατοῦρ, τὸν ὁποῖον ἀπήντησα, καὶ ἐγευματίσαμεν ὡς ἀληθεῖς κυνηγοί. Εὐφάγμεν λαγόν καὶ ἐτσούξαμεν ἀπὸ μίαν.

Καὶ ἠθέλησε νὰ μὲ ἀσπασθῇ. Ἐγὼ ὅμως ἀπεσύρθη καὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν θάλαμον βροντήσασα τὴν θύραν καὶ ἀφίσασα αὐτὸν ἐκπληκτῶν.

Ἐνίοτε μετὰ τινὰς ὠραίας καὶ φαεινὰς ἡμέρας τοῦ ἔαρος ἀναφαίνονταί εἰς τὸν κυανῶν οὐρανὸν ἐλαφρὰ νέφη· τὰ νέφη μεταβάλλονται εἰς βροχὴν, οὐραῖ ἀνεμος, τὰ φύλλα κιτριλίζοντα πίπτουσιν, αἱ ὠραὶ ἡμέραι φεύγουσιν ὡς ἀστράπη, καὶ ὁ καιρὸς τῶν ἀσμεπτῶν καὶ τῶν ἀν' ἑλίων μένει ἀπὸ τῆς ἐνθύμησις. Τοιαῦτα ὑπῆρχαν καὶ τὰ τῆς εὐτυχίας ἡμῶν· ἡ πρώτη αὐτῇ ἔρις περιελάμβανεν ὅλας τὰς θεύλας τοῦ μέλλοντος. Ἐμίσησα τὸ κυνήγιον, τοὺς κυνηγούς, τοὺς σκύλλους, τὰς παγίδας, τὰ τουφέκια, τὰ προγεύματα, ὅλας, λέγω, τὰς διασκεδάσεις αἵτινες ἔταρπον τὸν Ἐδουάρδον.

Λιωνίως ὁμιλοῦν μὲ καταφρόνησιν καὶ σαρκαστικῶς δι' αὐτὰ καὶ διὰ τοὺς φίλους οἵτινες τὸν συνώδευον, καὶ ἐν γένει διὰ τὸν βίον τὸν ὁποῖον ἡγάπα. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐπιώπα πολλάκις, ἄλλοτε δὲ μὲ ἂν

τέλειγεν, ἀλλὰ μὲ γλυκύτητα καὶ μὲ πραότητα ἐ-
ξυκολούθει ὁμοῦς ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπροχώρει ἡ ὥρα τοῦ χρόνου, ἐπεθύ-
μουν πολὺ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν πόλιν καὶ νὰ παρευ-
ρεθῶ εἰς τὰς διασκεδάσεις τοῦ χειμῶνος· ἀλλ' ὁ Ἐ-
δουάρδος οὔτε κἂν μὲ ὠμίλει περὶ ἐπιστροφῆς. Τέ-
λος πάντων ἡμέραν τινὰ, μετὰ πολλὰς περιστροφάς,
μὲ εἶπεν·

— Ἀγαπητή μου Ἀναστασία, δὲν αἰσθάνεσαι
διάθεσιν νὰ περάσωμεν τὸν χειμῶνα ἐδῶ καὶ μάλιστα
νὰ μείνωμεν διὰ παντός; εἰς τὴν πόλιν δὲν ἔχω κἄμ-
μίαν ἐργασίαν, ἐνῷ ἐδῶ ἔχω χιλιάς, αἱ ὁποῖαι μᾶ-
λιστα μὲ ὑπερευχαριστοῦν. Ἡ κατοικία μας εἶναι ὡ-
ραιότατη καὶ θὰ προσκαλέσω τὴν μητέρα καὶ τὴν
ἀδελφὴν σου νὰ ἔρχωνται κατ' ἔτος νὰ περνοῦν ἕνα
μῆνα μὲ ἡμᾶς. Δὲν σὲ ἀρέσει τὸ σχέδιόν μου;

— Διόλου, ἀπεκρίθη αἰσθανθεῖσα τὸ αἶμα ἀνα-
θῶν εἰς τὸ πρόσωπόν μου. Ἐὰν εἶχες σκοποὺς ἀπο-
χωρήσεως ἀπὸ τὸν κόσμον ἔπρεπε νὰ τοὺς βάλῃς εἰς
τὸ προικοσύμφωνον.

— Πᾶ ! ἀ εὐφώνησε μὲ ἀγαθότητα, θὰ περιπα-
τῶμεν μὲ τὸν κώδικα εἰς τὸ χέρι ; ἤλπιζα νὰ συγ-
κατατεθῇ χάριν τῆς πρὸς ἐμὲ ἀγάπης σου.

— Μὴν τὸ ἐλπίζεις, ἀνέκραξα, μόνον ὅτι μὲ ἔ-
καμες τὴν πρότασιν μὲ φαίνεται ἀδιακρισία· διότι
ἤξεύρεις κάλλιστα ὅτι δὲν σὲ ὑπανδρεύθην διὰ νὰ
περάσω τὴν ζωὴν μου εἰς τὴν ἐξοχὴν, μόνον δια-
σκεδάσιν ἔχουσα τὴν διήγησιν τῶν κατορθωμάτων
τῶν σκύλλων καὶ τοῦ ἀλόγου σου.

Καὶ ἤνοιξα τοὺς καταρράκτας τῆς πολυλογίας
μου· ὡς ὅλοι οἱ ὀργιζόμενοι ἐμέθυσα ἀπὸ τὰ ἴδια
μου λόγια, παρεφέρθη καὶ ἐξέταζον καὶ τὰς παρα-
μικροτέρας περιστάσεις τῆς ζωῆς τοῦ Ἐδουάρδου, διὰ
νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀγανάκτησίν μου. Τὸ πάθος
ὅσον μωρὸν καὶ ἂν ᾔνοι ζῇται μόνον του νὰ δικαιω-
λογηθῇ.

Ὁ δὲ Ἐδουάρδος μὲ ἀφῆκε νὰ ὀμιλῶ καὶ ἀφ' οὗ
ἐτελείωσε μικρὸν κατὰ μικρὸν ὁ χειμῶνος, μὲ εἶπεν
ἀταράχως·

— Ἀναχωροῦμεν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν. Πρὸ ὀλί-
γου μὲ ἀνέφερες τὸν κώδικα, ἀλλὰ φαίνεται, ἀγα-
πητή μου, ὅτι ἀγνοεῖς ὅτι μὲ τὸν κώδικα εἰς τὸ
χέρι ἡμπορῶ νὰ σὲ βιάσω νὰ κατοικήσῃς ὅπου θέλω·
ἀλλὰ προτιμῶ νὰ κἀμω θυσίας τινάς· χάριν τῆς οἰ-
κικῆς εἰρήνης.

Ἐδέχθην τὴν θυσίαν ταύτην διότι ἐνόμιζα ὅτι
εἶχα δίκαιον, καὶ ἀνεχωρήσαμεν εἰς τὴν πόλιν. Ἀλλ'
ἡ καλὴ συνήθεια νὰ βιάζω τὸν ἐμὸν μου διὰ τὸν
Ἐδουάρδον δὲν ὑπῆρχε πλέον, καὶ, ἀφειθεῖσα εἰς τὴν
θυμώδη φύσιν μου, δὲν περιποιούμην πλέον οὔτε
τὰς ὁρέξεις, οὔτε τοὺς φίλους, οὔτε αὐτὴν τὴν οἰκὸν
γένειάν του. Εἶχομεν συγνὰ ἐριδας καὶ διὰ τὰ πα-
ραμικρότερα, εἰς τὰς ὁποίας πάντοτε ἐνέδιδε, διότι
ὅσον ἐγὼ ἤμην φιλονεικὸς τόσο αὐτὸς ἦτο φιλήσυ-
χος· Ὅλα γίνονται ἀντικείμενα φιλονεικίας ὅταν οἱ
χαρακτήρες δὲν συμφωνῶσιν ἐν κόσμῳ, μία πρόσ-
κλησις, μία μικρὰ λήθη, μία ἐνδειξις ψυχρότητος ἐκ
μέρους συγγενοῦς τινος, ἡ ἐκλογὴ συνδαιτυμόνος, ἡ

ἀποπομπὴ ὑπηρετοῦ, ἐν ἐνὶ λόγῳ καὶ τὰ εὐτελέ-
στερα πράγματα ἐγίνοντο αἷτια ἀκροβολισμῶν.

Ἐνίοτε, βαρυνομένη καὶ τὸν ἑαυτὸν μου, μὴ ἔ-
χουσα μῆτε ἡσυχίαν μῆτε εὐχαρίστησιν, καταπεπο-
νημένη ἀπὸ τὰς φιλονεικίας τὰς ὁποίας ἐγὼ αὐτὴ ἐ-
προκάλουν, ἐπεθύμουν τὴν ἡσυχίαν τῆς ἐξοχῆς, ὅπου
εἶχομεν περάσει ἡμέρας τινὰς εὐτυχίας· ἀλλὰ δὲν κα-
τεδεχόμην νὰ τὸ εἶπω εἰς τὸν σύζυγόν μου, καὶ νὰ τὸν
ἐπαναφέρω εἰς τὰ μέρη τὰ ὅποια ἠγάπα. Δὲν ἠγάπα
τὸν κόσμον, καὶ μὴ ἔχων καμμίαν τακτικὴν ἀσχο-
λίαν, κατέτριβε τὸν πλείστον καιρὸν εἰς τὴν λέσχην,
εἰς ὀκνηρίαν ἀληθεστέρην ἐκείνης διὰ τὴν ὁποίαν ἄλ-
λοτε τὸν ἐπέπληττον. Ἡμέραν τινὰ ἔμαθον ὅτι ἔ-
παιζε χαρτίκα καὶ ὅτι ἔπαιζεν ἀντὶ πολλῶν χρημά-
των· τὸν ὠμίλησα περὶ τούτου.

— Αὐταὶ εἶναι αἱ διασκεδάσεις τῆς πόλεως μὲ
ἀπεκρίθη ψυχρῶς.

Ἡ γέννησις διδύμων τέκνων μᾶς ἐσυμφιλίωσεν ἐπὶ
τινα καιρὸν· ἐθαυμάζομεν καὶ οἱ δύο πρὸ τῆς και-
τίδος τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν, τόσοι ὡραίους
καὶ τόσοι ὁμοῖους, ὡς δύο κρῖνοι ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς
αὐτῆς ῥίζαν. Ἀλλ' ἀφ' οὗ παρήλθεν, ὁ καιρὸς τῶν
πρώτων καὶ ὡραίων εὐχαριστήσεων, ἀφ' οὗ συνειθί-
σαμεν τὴν νέαν ἀξίαν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, αἱ
ἐριδες ἤρχισαν πάλιν. Ὁ Ἐδουάρδος ἔλεγεν ὅτι ἐ-
χάδευα παρὰ πολὺ τὰ παιδιὰ, καὶ τὰς περὶ τούτου
ἀθωοτέρας παρατηρήσεις του ἤκουα μὲ ὀργήν, διό καὶ
ἐγίνοντο ἀφορμὴ μεγάλων δυσανεσκειῶν. Ἐπαύσε
λοιπὸν νὰ μὲ κἀμω παρατηρήσεις καὶ ἐπανέλαβε τὸν
συνήθη τοῦ βίαν, τὸν ὁποῖον εἶχον διακόψει περίπου
ἐν ἔτος ἡ παρουσία τῶν τέκνων μας καὶ ἡ ἡδονὴ
ἥτις μᾶς ἐκράτει πλησίον αὐτῶν. Καὶ ὁμοῦς τὸν ἡ-
γίπων ! Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἠσθένησε βαρέως,
καὶ τότε ἠσθάνθη πόσον τὸν ἠγάπων· τὸν περιποιή-
θην μὲ ζῆλον, μὲ προσπάθειαν, καὶ πολλάκις μὲ ἔ-
λεγε σφίγγων τὴν χεῖρα μου.

— Ἀ ! Ἀναστασία, ἂν ἤθελες, πόσον θὰ ἤμεθα
εὐτυχεῖς.

Διατί δὲν ἠθέλησα !

Ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἐδουάρδου, ὅστις ἦτο τόσο
γλυκύς καὶ τόσο συγκαταβατικός, εἶχε καὶ σταθε-
ρότητα τινα περὶ τὰ οὐσιώδη πράγματα. Πολὺν και-
ρὸν περιωρίζετο εἰς τὸ νὰ μὲ κἀμω παρατηρήσεις
διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων μας· ἀλλὰ μίαν ἡμέ-
ραν καθ' ἣν ὁ υἱὸς μας καὶ ἡ κόρη ἐφιλονεικήσαν ἐμ-
προσθὲν μας, μὲ εἶπε·

— Θὰ βάλω αὐτὰ τὰ παιδιὰ εἰς τὸ σχολεῖον·
δὲν ἐπαρκεῖς μόνη εἰς τὸ ἔργον σου, Ἀναστασία.

Ποτὲ ὀργὴν τόσον βιαία δὲν συνετάραξε τὴν ψυ-
χήν μου. Νὰ μὲ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ τέκνα μου ! Ἐ-
πρόφερα πλῆθος ἐπιπλήξεων, βλασφημιῶν, ὀδύρων,
τὰς ὁποίας ὁ Ἐδουάρδος ἤκουσεν ἀπαθῶς· ἀλλὰ παρε-
τήρησα καὶ μετὰξὺ τῆς ὀργῆς μου ὅτι τὸ πρόσωπόν
του δὲν εἶχε πλέον τὴν ἑκφρασιν ἐκείνην τῆς περι-
λύπου γλυκύτητος μὲ τὴν ὁποίαν μὲ ἤλουεν ἄλλοτε.
Ὡμοῖαζε δικαστὴν μέλλοντα νὰ ἀπαγγεῖλῃ ἀπόφα-
σιν. Ἡ θνηταμπόλος μου ἀκούσασα τὰς φωνάς μου
ἔδραμε καὶ μὲ εἶπε μὲ φωνὴν περίφοδον·

— Κυρία! κυρία! θά πειραχθήτε.

Τέλος πάντων κατώρθωσε νά μέ φέρη εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ ὁ Ἐδουάρδος τότε κατὰ πρῶτον ἀνυψώσας τὴν φωνήν μέ εἶπε·

— Ἀναστασία! αὐριον θά μάθης τί ἀπεφάσισα.

Ἐξῆλθε καὶ δὲν ἐπέστρεψεν οὔτε τὴν ἡμέραν οὔτε τὴν νύκτα. Ἐπερίμενα μέ ἀγωνίαν, καὶ τὴν ἐπιούσαν ἔλαβον τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

« Δὲν δυνάμεθα πλέον νά συζήσωμεν, Ἀναστασία, διὰ τοῦτο ἐζήτησα ἀπὸ τὸ δικαστήριον τὸ νὰ διαζύγιόν μας. Αἱ ὑβριστικαὶ λέξεις τὰς ὁποίας ὡς ἐπρόφερες ἐναντίον μου μέ ἔδωκαν τοῦτο τὸ δικαίωμα. Τιμῶ τὰς ἀρετάς σου, ἀλλὰ σὲ λείπει ὅ,τι ἐνίστα συντελεῖ εἰς τὴν συγχώρησιν τῶν ἀδυναμιῶν, ἡ γλυκύτης λέγω καὶ ἡ καλωσύνη. »

Αἱ λέξεις αὗται μέ ἐκεραυνοβόλησαν· ἐπλήγησαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν φιλαυτίαν μου· ἐφανταζόμην τὴν κατάκρισιν καὶ τοὺς σαρκασμοὺς τοὺς ὁποίους ἐκτοξεύουσιν οἱ ἄνθρωποι κατὰ τῶν γυναικῶν αἱ ὁποῖαι χωρίζονται ἀπὸ τοὺς συζύγους των, καὶ ἔχουν πιρὰ δάκρυα. Ἄ! ἐὰν ἐτόλμων νά τὰ δεῖξω εἰς τὸν Ἐδουάρδον ἦτο κκιρὸς ἀκόμη. Μία μόνη λέξις ἴσως θά τὸν κατεπράυνε. Τὴν λέξιν ὁμῶς αὐτὴν δὲν ἀπεφάσιζε νά προφέρῃ ἡ ὑπερήφανος καρδιά μου.

Ἀφῆκα τὴν διαδικασίαν νά προχωρήτῃ, καὶ τρέμουσα ἀπὸ ἀγχανέτησιν καὶ αἰσθανομένη προσβαλλομένη τὴν φιλαυτίαν μου ὑπεβλήθην εἰς ἀνακρίσεις, εἰς ἐξετάσεις δικηγορικὰς καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ ἀπόφασις ἐξεδόθη τέλος πάντων, ἀπόφασις καταταράξασά μέ ὅλην, διότι τὸ δικαστήριον μᾶς ἐχώριζεν, εἰς ἐμέ μὲν ἀφίρον τὴν κόρην μου, εἰς τὸν πατέρα δὲ ἀποδίδον τὸν υἱὸν ἅμα ὡς ἐγένετο ἐπταετής. Ἡ καρδιά μου κατεσπαράχθη βαθύτατα, καὶ ἔνεκα τῆς ἀποχωρήσεως ταύτης τοῦ υἱοῦ ἀπὸ τὴν μητέρα, δὲν ἐνθυμούμην πλέον οὔτε τὸ μῖσος τοῦ Ἐδουάρδου, οὔτε τὴν κατάκρισιν τῶν ἀνθρώπων. Ὅποια τιμωρία!

Ὁ Ἀλβέρτος ἦτο ἐξ ἐτῶν καὶ ἡμίσεως, ὥστε μετὰ ἕξ μῆνας θά τὸν ἐχωρίζομην· πόσον ἐπροσπάθησα διὰ τῶν περιποιήσεών μου νά χαράξω τὴν εἰκόνα μου εἰς τὴν καρδίαν του! Μ' ἐφαίνετο ὅτι θά ὑπηρετοῦν γονατιστὴ τὸν Ἐδουάρδον ἂν συγκατετίθετο νά μέ τὸν ἀφήσῃ. . . Ἐμέτρων ἐναγωνίως τὰς ἐβδομάδας, τὰς ἡμέρας καὶ τὰς ὥρας· ἐφθασε τέλος πάντων ἡ τελευταία καὶ ἦλθεν ὁ ἀδελφός τοῦ συζύγου μου ὥπλισμένος μέ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου. Εἶχον τότε εἰς τὰ γόνατά μου τὸν Ἀλέξανδρον· μάλιστα δὲ εἶδε τὸν θεῖόν του καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν περιχαρὴς καὶ εἶπε·

— Πόσος καιρός, θειέ μου, εἶναι ἀφ' οὗ δὲν σε εἶδα!

— Ἐρχομαι νά σ' ἐπάρω, παιδί μου, καὶ νά σε ὑπάγω εἰς τὸν πατέρα σου.

— Καὶ ἐμέ ὁμοίως! ἀνέκραξεν ἡ κόρη μου. Τὴν ἤρπασα καὶ τὴν ἐσφιγξα εἰς τὰς ἀγκάλας μου.

— Ὅλα εἶναι ἑτοιμα, ἀδελφή μου; ἠρώτησεν ὁ ἀνδράδελφός μου. Ἡμπορῶ νά λάβω τὸν Ἀλβέρτον; Ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποκριθῶ, διότι ἐπνιγό-

μην ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἡσπαζόμην μόνον τὸν υἱόν μου τοσοῦτον περιπαθῶς, ὥστε καὶ αὐτὸς ἐτρόμαξεν. Ὁ ἀνδράδελφός μου συνεκινήθη καὶ μέ εἶπεν·

— Ἴδου εὐχισθησῖα ἥτις θά ἔκαμνεν ὅλους εὐτυχεῖς, Ἀναστασία, ἂν τὴν ἐδείκνυες ὀλίγον προτήτερα.

Ἄλλοτε, αἱ σκληραὶ αὗται λέξεις θά μέ παρώργιζον· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤμην καταβεβλημένη ἀπὸ τὴν λύπην. Ὁ Ἀλβέρτος ἀνεχώρησε καὶ ἀπὸ τότε ἐχάθη δι' ἐμέ.

Ἐπροσπάθησα νά συγκεντρώσω ὅλην μου τὴν ἀγάπην εἰς τὴν Κλοτίλδην, ἥτις μέ ἀνῆκε διὰ παντός. Τὴν ἀνέθρεψα μέ ἐπιμέλειαν, μέ προσοχὴν, μέ ζηλότυπον φιλοστοργίαν· χάριν αὐτῆς ἐπρόσεχα τὸν χαρακτήρα μου, διὰ νά μὴν πάθῃ καὶ ἡ κόρη μου ἀπὸ τὸ τρομερὸν σφάλμα τὸ ὁποῖον μέ ἀφῆρετε καὶ σύζυγον καὶ υἱόν. Νομίζω ὅτι ἦτο εὐτυχὴς μέ ἐμέ, καὶ ὁμῶς, ἐνόσω τὸ λογικόν της ἐμορφόνετο, παρετήρουν πρὸ πάντων μετὰ τὰς βραχείας ἐπισκέψεις τὰς ὁποίας ἔκαμνεν εἰς τὸν πατέρα της, ὅτι μέ ἠγάπα ὀλιγώτερον ἢ ὅσον τὸ ἐπεθύμουν. Ὁ δὲ Ἀλβέρτος ἦτο ὅλως ἀφρωσιωμένος εἰς τὸν πατέρα του, τοῦ ὁποίου ἡ χάρις καὶ ἡ γλυκύτης τὸν εἶχον μαγεύσει. Ὁθεν ἡ καρδιά τῶν προσφιλῶν τούτων τέκνων μου δὲν ἀντήμειβεν ἀποχρώντως τὴν ἀγάπην μου. Ἐγὼ εἶχον διαλύσει τὸν οἰκογενειακὸν δεσμόν, καὶ ἐτιμωρούμην κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἡλπιζον ὅτι ἡ κόρη μου θά μέ ἐδίδε νέα τέκνα τὰ ὁποῖα θά μέ ἠγάπων· ὅθεν ἅμα ὡς ἐτελείωσεν ἡ ἀνατροφή της τὴν ὑπ'ἀνδρευσά μέ νέον, πλήρη προτερημάτων καὶ ἐλπίδων διὰ τὸ μέλλον.

Ἀπεφασίσθη νά κατοικήσωσιν οἱ νεόνυμφοι μέ ἐμέ, καὶ ἐνόμισα ὅτι εὖρον τέλος πάντων εἰρήνην, βλέπουσα τὴν κόρην μου εὐτυχῇ καὶ εὐγνώμονα διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ὁποίαν τὴν ἠτοίμασα.

Ἡγάπων τὸν γαμβρόν μου καὶ μέ εὐχαρίσται τὸ πνεῦμα καὶ ὁ ἀξιοπρεπὴς καὶ ὑπερήφανος χαρακτήρ του· ἀλλὰ συνέβαινεν ἐνίοτε ὥστε ἡ σοβαρότης τοῦ νέου τούτου νά μὴ συμβιβάζεται μέ τὴν παιδικὴν ζωηρότητα τῆς κόρης μου. Καὶ ὁμῶς αὐτὴ ἐνέδιδε πάντοτε εἰς τὰς μικρὰς ταύτας διαφωνίας, διότι τὸν ἠγάπα, καὶ εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα της πολὺτιμον μέρος τῶν προτερημάτων του. Ἀλλὰ τινα ἡμέραν τοιαύτη τις ἔρις ὑπῆρξεν διεξοδικωτέρα καὶ ζωηροτέρα τοῦ συνήθους, καὶ δυστυχῶς ἀνεμίχθην καὶ ἐγώ. Ἡ παλαιὰ ζύμη ἐβράζεν ἐντὸς ἐμοῦ ὅτε εἶδον ὅτι ὁ γαμβρός μου, ἂν καὶ ὑπερηγάπα τὴν κόρην μου, τὴν μετεχειρίζετο ὁμῶς ὡς πολυχαδεμένην. Τὸν ὠμίλησα λοιπὸν ἀποτόμως.

Μὲ ἀπεκρίθη μέ συγκίνησιν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εὐχαριστήθην· ἐπρόσθεσα πικρὰς τινὰς λέξεις καὶ ὑπέδειξα ὅτι ἦτο κατώτερος κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν περισουσίαν, τὸ ὁποῖον ὁμῶς παρέβλεφα χάριν τῶν προτερημάτων του.

Καὶ αὐτὸς μὲν ὠχρίασεν, ἡ δὲ σύζυγός του λαβοῦσα τὴν χειρὰ του τὸν ἠτένεσεν· ἡ διαφωνία των ἐλησιμονήθη, καὶ μόνη ἐγὼ δὲν συμπαρελήφθην εἰς τὴν συνθήκην τῆς εἰρήνης.

Τὴν ἐπιούσαν ἡ Κλοτίλδη μέ ἀνήγγειλε μέ ἀμηχανίαν καὶ μέ πολλὰ δάκρυα ὅτι ὁ σύζυγός της ἀ-

πεφάσις νά ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, διότι ἐφοδεῖτο μήπως αἱ σχέσεις ἡμῶν καταστῶσι δυσάρεστοι. Ἡθέλησα νά παλαίσω ἀλλὰ ἀπέτυχα, διότι οἱ δύο σύζυγοι ἦσαν καλῶς ἠνωμένοι καὶ ἔμεινα μόνη. Ἐκτοτε αἱ σχέσεις μας εἶναι μὲν τακτικαὶ καὶ ἐντιμοί, ἀλλ' ἡ οἰκειότης ἐξέλιπε· διότι ἡ μὲν κόρη μου δὲν μὲ ἐμπιστεύεται πλέον, ἐγὼ δὲ δὲν εἶμαι φίλη τοῦ γαμβροῦ μου· τὰ ἐγγόνιά μου μὲ φοβοῦνται ὀλίγον, καὶ ἐρχόνται εἰς τὰ γόνατά μου ἢ διὰ νά ὑπακούσωσιν, ἢ ἐλκυόμενα ἀπὸ παιγνίδιον ἢ γλύκυσμα. Ἡ Κλοτίλδη φαίνεται εὐτυχῆς, καὶ πρέπει νά εἶμαι εὐχαριστημένη.

Ὁ σύζυγός μου ἔζησε δύο ἔτη μετὰ τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς του· ἀπέθανε δὲ εἰς τὴν ἐξοχὴν χωρὶς νά τὸν ἰδῶ, καὶ ἂν καὶ μὲ διεβίβασε διὰ κοινου φίλου τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης καὶ φιλίας του, δὲν παρηγορήθην ὅμως διὰ τὸ λυπηρὸν τέλος τῆς λυπηρᾶς μας ἐνώσεως. Ὁ Ἀλβέρτος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ναυτικόν, καὶ ταξειδεύει τώρα εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου κατὰ τὸ δυτικὸν ἀρχιπέλαγος· ἤθελεν ἄρα ἐναγκασθῇ τὸ στάδιον τοῦτο, πλήρες ἀνησυχιῶν καὶ θυσιῶν, ἐάν εὕρισκεν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ἡσυχίαν, ἀγάπην, τιμὴν καὶ εὐτυχίαν; Περιέρχεται εἰς τὴν θάλατταν, ὡς μὴ ἔχων εἰρηνικὸν ἀσυλὸν διὰ νά κατοικήσῃ.

Οὕτω παρῆλθεν ἡ νεότης καὶ ἡ πρεσβυτική μου ἡλικία. Ἐπασχον, ἀλλὰ δὲν κατέκρινον ἐμαυτὴν, διότι ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὰς σπουδαίας περιστάσεις τοῦ βίου μου, εἶχον ὑπερασπισθῇ τὰ δικαιώματά μου αὐστηρῶς μὲν ἴσως ἀλλὰ δικαίως. Ἄλλο ὅμως περιστατικὸν ἐφώτισε τὴν συνείδησίν μου.

Ἡ ἀδελφὴ μου εἶχε πρὸ πολλῶν ἐτῶν νομφρευθῇ εὐτυχῶς, καὶ κατῴκει εἰς πόλιν ἀπέχουσαν τριάκοντα λεύγας ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας. Ἡμέραν τινὰ ἔλαβον παρ' αὐτῆς αἰνιγματικὴν ἐπιστολὴν, εἰς ἣν μὲ παρεκάλει νά ὑπάγω νά τὴν ἰδῶ. Ἐπε δὴ δὲ τίποτε δὲν μὲ ἐμποδίζει, οὕσαν δυστυχῶς τόσον ἐλευθέραν, ἀνεχώρησα εὐθύς. Εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου τῶν δύο πόλεων αἵτινες συνεκινῶνουν διὰ σιδηροδρόμου, οἱ ὁδοιπόροι καταβαίνουσι καὶ περιμένουσιν ἄλλην ἁμαζαν. Κατέβην λοιπὸν καὶ ἐγὼ καὶ ἐπερίμενον ὀρθία, ὑπὸ ὀμίχλην Νοεμβρίου.

Ἦργησεν ὅμως πολὺ, καὶ ἐσκεπτόμην πόσον ἀνέσυχος θὰ ἦτον ἡ ἀδελφὴ μου ἥτις μὲ ἐπερίμενε. Τέλος πάντων ὁ συριγμός τῆς ἀτμαμάζης ἤκούσθη, αἱ ἁμαζαὶ ἐφθασαν ἐμπροσθέν μας, καὶ τὸ πλῆθος ἔδραμε πρὸς αὐτάς. Ὅταν ἐγὼ ἐφθασα ὅλαι αἱ ἁμαζαὶ ἦσαν πλήρεις· ἰδοῦσα δὲ πλησίον ὑπ᾿ ἄλληλον ἐκ τῶν κατωτέρων τοῦ σταθμοῦ, τῷ ἐξέφρασα τὴν ἀμηχανίαν μου. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχε πρόσωπον ζοφερὸν καὶ στρυφνόν, καὶ μὲ φωνὴν ἥτις ἤρμοζεν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του ἀπεκρίθη·

— Ὑπάρχει μία ἐκεῖ, λάβετέ την!

Ἐδραμα λοιπὸν πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ τις νέος ἑλαφρότερος ἐμοῦ μὲ εἶχε προλάβει.

— Βλέπετε, εἶπον εἰς τὸ ὑπ᾿ ἄλληλον, ὅτι ὅλαι αἱ θέσεις εἶναι πλήρεις· πρέπει νά προσθέσετε ἄλλην ἁμαζαν.

— Ἄ! μάλιστα! ἀνέκραζεν ἀποτόμως· ἄλλην ἐννοιοῦν δὲν ἔχω.

— Ὡς παραπονέθῃ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ σταθμοῦ.

— Παραπονέσου! παραπονέσου! πῆγαινε! ἰδοῦ ἀνέβη εἰς τὴν ἁμαζαν! τρέξε νά τὸν φθάσῃς!

Ἐμεινα ἐκπληκτος. Αἱ ἀτμαμάζαι ἀνεχώρησαν δρομαίως· ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπ᾿ ἄλληλος ἀνεχώρησε μωρμυρίζων· ἐγὼ δὲ ὠργισμένη ἐστράφη πρὸς ἐργάτην τινὰ καὶ ἠρώτησα·

— Πῶς ὀνομάζεται ὁ ἄνθρωπος οὗτος;

— Ποῖος; αὐτός; εἶναι ὁ Ἰωάννης Δουκέν· δὲν εἶναι πάντοτε εὐδιάθετος.

Ἐγραψα τὸ ὄνομά του εἰς τὸ σημειωματάρίον μου, διότι ἤμην ἀποφασισμένη νά τὸν κατακηρύσω, φρονούσα ὅτι καὶ δικαίωμα καὶ χρέος εἶχον νά τὸ κάμω. Ἄμα δὲ φθάσασα εἰς τῆς ἀδελφῆς μου, ἔγραψα πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου τοῦ . . . τὸν ὁποῖον ἐγνώριζον καλῶς, καὶ ἤμην βεβαία ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ ἡ αἰτησίς μου.

Ἐπέρασα τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος μετὰ τῆς ἀδελφῆς μου, καὶ λυπημένη ἐπέστρεψα εἰς τὴν ἐρημον οἰκίαν μου, ὅπου οὐδεὶς μὲ ἐπερίμενε. Εἶδον πάλιν τὴν κόρην μου, ἑκαμὰ τινὰς ἐπισκέψεις, ἐδέχθην ἄλλας, καὶ μίαν Κυριακὴν τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ ἀπόδειπνον, ὃ ἐφημέριος μὲ ἐπέστρεψε τὴν ἐπίσκεψιν τὴν ὁποίαν τῷ εἶχον κάμει. Ἐπειδὴ δὲ συνείθιζον νά τῷ δίδω μικράν προσφορὰν διὰ τοὺς πτωχοὺς, μ' εὐχαρίστησε καὶ μὲ εἶπεν·

— Εἶδα πρὸ ὀλίγου μεγίστην δυστυχίαν! ἄνθρωπὸν τινα ἀσθενοῦντα πρὸ ἐξ μηνῶν, ἐξαντληθέντα ἀπὸ δυστυχίαν καὶ λύπην. Ἡ δυστυχὴς σύζυγός του καὶ τρία μικρά τέκνα του, δὲν ἔχουν οὔτε ἄρτον οὔτε ἐνδύματα. διότι καὶ τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ ἐνδύματά των ἐπωλήθησαν, καὶ αὐριοι ἴσως θὰ τοὺς διώξουν ἀπὸ τὸ πεινχρὸν τῶν δωμάτων. Εἶναι θάυμα συγκινητικώτατον, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ δυστυχεῖς αὐτοὶ εἶναι τίμιοι, καὶ ἐπέρασαν εὐτυχέστερας ἡμέρας.

— Πανοσιώτατε, ἀπεκρίθην, ἐπιθυμῶ πολὺ νά ὑπάγω νά ἰδῶ τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν διὰ νά τὴν βοηθήσω ἐν γνώσει. Λέγετε ὅτι ἔχουν παιδιὰ;

Ἡ ἰδέα αὕτη μὲ εἶχε συγκινήσει· τέκνα ὑποφέροντα ὑπὸ τὰ βλήματα τῆς μητρὸς των, εἶναι ἄξια τῆς εὐσπλαγγνίας πάσης μητρὸς.

— Ὡς πράξετε ἀγαθὸν ἔργον, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ ἐφημέριος· θὰ ἰδῇτε ἐκεῖ τρία μικρά πλάσματα γυμνά καὶ μέλλοντα νά στερηθοῦν τὸν πατέρα των. Ἡ δυστυχὴς αὕτη οἰκογένεια κατοικεῖ εἰς τὴν ὁδὸν . . . ἀριθ. . . εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα.

Τὴν ἐπαύριον ὑπῆγα ἐνωρίς εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν· διέβην στενὸν καὶ σκοτεινὸν διάδρομον, καὶ φθάσασα εἰς τὴν κλίμακα ἀνέβην ἀργὰ δύο πατώματα, καὶ μετὰ οὐκ ὀλίγους τρομεροῦ ἐφθασα εἰς ἡμίκληστον θύραν. Τὴν ἤνοιξα μετὰ προσοχῆς καὶ εὗρέθην εἰς ὑπερῶν μεγάλον μὲν ἀλλὰ γυμνόν, σκοτεινόν καὶ μὴ ἔχον μηδὲ τὰ ἀναγκασιώτερα ἐπιπλα, ἐκτὸς ἀχυρίνου στρώματος, κειμένου ἀντικρὺ τοῦ παραθύρου, καὶ παλαιᾶς κοιτίδος ὅπου ἐκλυθμύριζε μικρὸν βρέφος. Γυνή τις

ἦλθε πρὸς ἐμέ, φοροῦσα ἢ μᾶλλον ἐσκεπασμένη με ῥάκη· ἐκράτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἰσχνῆς καὶ ἀσθενὲς παιδίον, τὸ ὁποῖον με ἠτένιζε με μεγάλους καὶ ἀδυνάτους ὀφθαλμούς, ἐνῶ ἄλλο μικρὸν τὴν ἐκράτει ἀπὸ τὸ φόρεμά της. Εὐρισκόμεν ἐἰς ἀμνηχανίαν μὴ οὔσα συνειθισμένη εἰς τοιαύτας φιλανθρώπους ἐπισκέψεις.

— Ἐρχομαι νὰ σᾶς ἰδῶ, εἶπον πρὸς αὐτήν.

— Καθήσεται, κυρία, με ἀπεκρίθη χαμηλῇ τῇ φωνῇ, καὶ προσφέρασά με παλαιὸν θρανίον, καὶ συγχωρήσατέ με νὰ μὴν ὁμιλῶ δυνατὰ, διότι ὁ σύζυγός μου κοιμᾶται.

Καὶ ἐδάκτυλοδείκτῃσιν τὴν κλίνην, ὅπου εἶδον ἀνθρωπίνην μορφήν σκεπασμένην με ῥάκη καὶ ἔχουσιν τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν τοῖχον.

— Εἶναι πολὺ ἀσθενής; ἠρώτησα με φωνὴν χαμηλὴν.

— Πολὺ, κυρία, καὶ πρὸ πέντε μηνῶν. Ἀφ' οὗ ἐθάψαμεν τὴν μικράν μας ῥόζαν, τὴν πρωτότοκόν μας κόρην, ὥραϊον παιδί, κυρία μου, ἡ ὅποια ἀπέθανεν ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετόν· ὁ Θεὸς μᾶς τὴν ἤρπασε γρήγορα. Τὴν ἐπισύσταν ὁ σύζυγός μου ἔχασε τὴν θέσιν του. Λέγουσιν ὅτι μία δυστυχία δὲν ἔρχεται ποτὲ μόνη... Αὐτὸ τὸν ἐτάραξεν, ἔπτυσεν αἷμα, καὶ ἀπὸ τότε μαρμνίσκειται, καὶ φοβοῦμαι ὅτι εἶναι πολὺ κακὰ... Δὲν ἔχομεν πλέον τίποτε... τόσον μεγάλη ἀσθένεια καὶ χωρὶς ἐργασίαν...

Δὲν ἠδυνήθη δὲ νὰ τελειώσῃ· ἐπροσπάθησα νὰ τὴν παρηγορήσω καὶ τὴν ἐπρόσφερα ὀλίγα χρήματα διὰ τὰς πλέον κατεπειγούσας ἀνάγκας της. Δυστυχῶς ἐν νόμισμα ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ὁ ἀσθενὴς ἐζύπνησεν.

Καὶ ἀναστικθῆς ἐστρεψε περὶ ἐαυτὸν ἐτεροπλανῆ βλέμματα, καὶ ἐδίδε το κατίσχον στήθος καὶ τὸ κάτωχρον πρόσωπόν του, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ θάνατος εἶχεν ἤδη ἐντυπώσει τὴν ὀλεθρίαν σφραγίδα του. Τὸν ἐπλησίασα καὶ τῷ εἶπον·

— Φίλε μου...

Ἀλλὰ διακόψας με, με ἠτένισεν ἀσκαρδαμυκτὶ καὶ με τρομερὸν ἦθος·

— Σὺ εἶσαι! ἀνέκραξε με φωνὴν βραγχώδη, σὺ εἶσαι! Ἄ! σὲ ἀναγνωρίζω! σὺ με ἔκαμες καὶ ἔχασα τὴν ἐργασίαν μου, σὺ σκοτώνεις τὴν οἰκογένειάν μου, σὺ με δολοφονεῖς! Ἐρχεσαι νὰ κάμῃς τώρα τὴν ἐλεήμονα ἀφ' οὗ ἐφόνευσες ἕνα τίμιον ἄνθρωπον, διότι σὲ εἶπε μίαν λέξιν εἰς τὸν θυμόν του! Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔθαπτε τὸ παιδί μου, καὶ ἴσως με ἦτον συγχωρημένον νὰ μὴν ἔχω καλὴν διάθεσιν! Φύγε ἀπ' ἐδῶ! δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω· φύγε, δολοφόνε!

Εἰς κάθε κατάραν τὴν ὁποίαν ἐπρόφεραν τὰ χεῖλη τοῦ ψυχορραγούντος, ἐγὼ ὠπισθοδρόμουν, καὶ ἐντρομος ἐξῆλθον τοῦ δωματίου ὡς ἂν πνεῦμα καταχθόνιον με ἠκολούθει.

— Δόσε τὴν ὀπίσω τὰ χρήματά της! δὲν θέλω τίποτε ἀπ' αὐτήν! ἐφώναζεν ὁ ἄρρωστος.

Καὶ τὰ χρυσὰ καὶ ἀργυρὰ νομίσματα ἀντήχησαν εἰς τὰς βαθμίδας.

Ἐφυγα, χωρὶς ὅμως νὰ ὀργισθῶ· αἱ λέξεις τοῦ δυσ-

τυχοῦς ἐκείνου δὲν ἐξῆψαν τὸ αἷμά μου, ἀλλὰ τὸ ἐπάγωσαν.

Φθάσασα εἰς τὴν οἰκίαν μου ἐκλείσθην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ δάκρυα ἀνεκούφισαν τὴν κατατεθλιμμένην καρδίαν μου. Ἐπὶ τέλους ἔβλεπον τὴν ἀλήθειαν, ἔβλεπον τί κακὰ ἔφερεν ὁ θυμός! ἔβλεπον ἐνταῦτῳ τὸν ἀγαπητὸν σύζυγόν μου, τὸν ὁποῖον εἶχον στερήσει καὶ ἀγάπης καὶ εὐτυχίας, τὸν υἱόν μου πλανώμενον μακρὰν τῆς πατρικῆς οἰκίας, τὴν θυγατέρα μου τῆς ὁποίας ἡ καρδία ἦτο κλεισμένη δι' ἐμέ, καὶ τέλος τὸν ἐργάτην ἐκείνον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ θυμός μου ἀφῆρεσε τὸν ἄρτον καὶ τὴν ζωὴν, καὶ ὅστις ἀπέθνησκει ἐγκαλῶν καὶ σύρων με ἐνοχον εἰς τοὺς πόδας τοῦ Μεγάλου Κριτοῦ. Ὅτε περὶ τὸ ἑσπέρας ἐπανῆλθον εἰς ἐμαυτήν, ἔγραψα πρὸς τὸν ἐφημέριον, τῷ διηγήθην ἐν ὀλίγοις τὴν συνάντησίν μου με τὸν Ἰωάννην Δουκὲν, καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ ζητήσῃ τὴν συγχώρησίν μου ἀπὸ τὸν δυστυχῆ αὐτόν, καὶ ὑπεσχόμην νὰ θεραπεύσω ὅλας τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας του. Ἀφ' οὗ ἐπερίμεινα πολὺν χρόνον, ὁ ἐφημέριος με ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Δουκὲν καταπληγῶθεις ἀπὸ τὴν δυστυχίαν, οὔτε κἂν ν' ἀκούσῃ ἤθελε τὸ ὄνομα ἐκείνης ἧτις τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν ἀβυσσον ταύτην, καὶ ὅτι δυστυχῶς ἀπέβαλλε πᾶσαν συνδρομήν.

— Προσεύχου δι' αὐτόν, κυρία, ἐπρόσθεσεν ὁ ἱερεὺς, διότι ἔχει ἀνάγκην τῆς θείας βοηθείας, αὐτὸς ὅστις δὲν συγχωρεῖ τοὺς ἄλλους πρὶν ἀποθάνῃ.

Προσευχῆθην καὶ δι' αὐτόν καὶ δι' ἐμέ. Τὸ μῖσος τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἐδάμνη τὴν καρδίαν μου, καὶ με ἐφάνετο ὅτι ἂν τὸ θυμά μου δὲν με ἐσυγχώρει, δὲν θά ἠδυνάμην πλέον νὰ ἐλπίσω εἰς τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἡμέραι ἐκείναι αἱ ὁποῖαι παρῆλθον ἐν προσδοκίᾳ, παρῆλθον καὶ ἐν σκέψει καὶ λύπῃ· βεβαίως ἡ θεία ἀγαθότης τὰς προσδιώρισε διὰ νὰ φωτίσῃ κατ' αὐτὰς τὴν συνείδησίν μου, πρὸ τῆς τρομερῆς νυκτός, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα πλέον οὔτε νὰ πράξωμέν τι, οὔτε νὰ μετανοήσωμεν.

Ἦξευρον ὅτι ὁ Δουκὲν εἶχε ρθᾶσει εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀσθενείας του, καὶ ἔτρεμον δι' αὐτόν, ἀνησυχούσα ἐν τ' αὐτῷ δι' ἐμέ· ἡ συγχώρησις δὲν ἤρχετο· τέλος πάντων ἔλαβον ἐπιστόλιον παρὰ τοῦ ἐφημερίου λέγον· «Σᾶς περιμένω, Κυρία, εἰς τοῦ Δουκὲν.»

Ἐτρεξα ἐκεῖ, καὶ ποτὲ, οὔτε ἐπ' αὐτῶν τῶν ὡραίων ἡμερῶν τῆς νεότητός μου, ἡ καρδία μου δὲν ἐπαλλε τόσον σποδρῶς, ὅσον ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀσθενοῦς. Ἀκτίς τοῦ δύοντος ἡλίου ἐφώτιζεν αὐτόν, καὶ ὡμοιάζεν ὡς πεφωτισμένη ὁδὸς προετοιμασθεῖσα εἰς τὴν ψυχὴν ἧτις ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ. Καὶ ἡ μὲν σύζυγος καὶ τὰ μικρὰ παιδιά ἐγονυπέτουν παρὰ τὴν κλίνην, ὁ δὲ ἱερεὺς κρατῶν σταυρὸν παρεμύθει τὸν ψυχορραγούντα καὶ ὠμίλει περὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἐγὼ δὲ ἔμεινον ἀκίνητος βλέπουσα τὸ μέγα μυστήριον τοῦ χριστιανικοῦ θανάτου. Ὁ ἱερεὺς εἶπέ τι εἰς τὸν ἀσθενῆ, καὶ αὐτὸς ἀνύψωσε τὴν βαρεῖαν κεφαλὴν του, ἐζήτησε νὰ με ἴδῃ καὶ με φωνὴν ὁμοιάζουσαν πνοὴν εἶπε·

— Κυρία, σᾶς συγχωρῶ ἐξ ὅλης μου καρδίας, συγχωρήσατέ με καὶ σεῖς διότι ἔχω ἀνάγκην συγ-

χωρήσεως. Εύχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ μὴ λησμονῆτε τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα καὶ τὰ ὄρφανά μου . . .

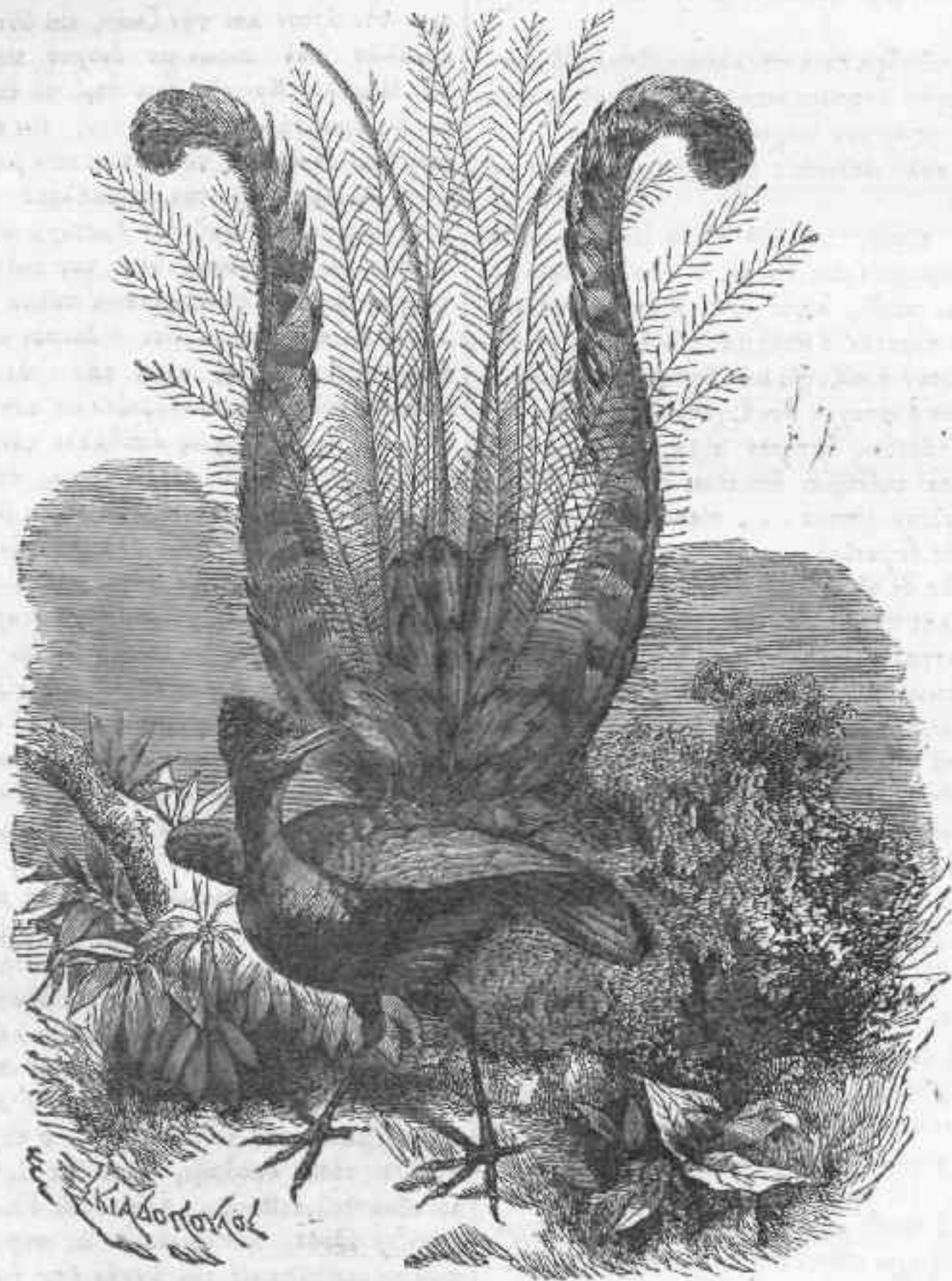
— Τὸ ὑπόσχομαι μεθ' ὁρκου! ἀπεκρίθη.

Καὶ ἀμείσως ἐγονοπέτησα ἡ ὑπερηφάνειά μου εἶχε καταβληθῇ. Ἠσπασθην τὴν χεῖρα ἣτις ἐτείνετο πρὸς ἐμέ καὶ ἐψυχράνθη μετ' ὀλίγον.

Ὁ Δουκὲν ἀπέθανε, καὶ ἐγὼ, χριστιανὴ ἕως τότε μόνον κατ' ὄνομα, ἐπέστρεψα διὰ παντός πρὸς τὸν

Θεόν, καὶ ἐλπίς ἐγεννήθη εἰς τὴν καρδίαν μου. Ναὶ μὲν δὲν εἶμαι εὐτυχής, διότι τὰ γῆράς μου εἶναι μεμονωμένον καὶ περίλυπον· τὰ δάκρυά μου ὁμῶς εἶναι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα, ὡς λέγει ὁ ἱερεὺς Λύγουστίνος, χύνομεν μετ' εὐχαριστήσεως.

(Le Correspondant.)

Λυρόεις.

ΛΥΡΟΕΙΣ:

—ooo—

Τὸ πτηνόν, οὗ τινος παρατίθεται ἡ εἰκὼν, εὐρίσκειται εἰς Αὐστράλιαν, καὶ τὸ μὲν ἀνάστημα ἔχει ἴσον πρὸς τὸ τῶν καταικιδίων ὀρνίθων, τὰ δὲ πτερὰ φαίνεται καὶ ὑπερύψα· ἡ οὐρά τοῦ ὀρνέου εἶναι, ὡς φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα, ἀξιοσημείωτος· σύγκειται ἐκ

δεκαεξ πτερῶν, ἐξ ὧν τὰ μὲν δώδεκα ἀπέχουσι παραλλήλως ἀπ' ἀλλήλων, τὰ δὲ δύο μεσαῖα μόνον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέρους εἶναι πυκνά, καὶ τὰ δύο ἐξωτερικά ἔχουσι σχῆμα S. Τοῦ δὲ θήλεος ἡ οὐρά σύγκειται ἐκ δώδεκα μόνον πτερῶν.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο πτηνὸν διακρίνεται εἰς τὰ δάση· φαίνεται δὲ ὅτι ὠνομάσθη Λυρόεις ὑπὸ τῶν κατὰ πρῶτον ἀνακαλυφάντων αὐτὸ οὐσιολόγων, διότι